

A lap szellemi részét illető közlemények a lap szerkesztőségéhez intézendők.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10— K.
Félévre 5— K.
Negyedévre . . . 2-50 K.
Egyes szám ára 20 fill.

GYERGYÓ

A szerkesztésért felelős: Sándory Mihály. Főmunkatárs: Dr. Novák Albert. — Megjelenik vasárnap reggel.

HIRDETMÉNYEK DÍJA:
1 hasábos garmond sorért,
vagy annak helyéért 30 fill.

Nyilttér
soronként 50 fillér.

Hirdetéseket a kiadóhivata
vesz fel.

Kormányválság.

A Wekerle-kormány megbukott. Őfelsége báró Burián Istvánt nevezte ki külügyminiszterre. Ezen kinevezésről sem a kormány elnöke, sem a kormány valamely tagja előzetesen nem tudott, és mert a kormány a kinevezést gróf Tisza István befolyásának tulajdonítja, beadta lemondását.

Az egész ország örülhet a változásnak, de különösen örülhet Erdély.

A kormány tagjai közül is örül egy, az igazságügyminiszter, Vázsonyi Vilmos.

Az ország örülhet, mert a lemondott kormány rövid élete alatt is beteg volt, az első perctől az utolsóig, olyan beteg, hogy egészséges munkára egy percig sem volt képes. Szinte naponta válságot élt át, tagjai a legszélsőségesebb irányokat képviselték. Csak a hatalomhoz való ragaszkodás tartotta őket össze. Szülőanyjuk a terror volt és a terror haláluk oka. Születésük előtt pártjaik, sajtóorgánumaik a Tisza elleni gyűlöletben tüzet okádtak, rosszhiszeműen izgatták a háboru okozta nehéz viszonyokban élő tömegeket és a Tisza-kormányt állították eléjük minden baj forrásának. A felizgatott tömegeket tüntetésekre vonlatták fel, élükön a vezérrel, Vázsonyival és az elégedetlenség szításával növelték a tömeg szenvedését.

Azután oszlozkodtak, nem, marakodtak a konkokon. Első kormányelnökiük gyomra nem bírta ki viselkedésüket. A tömegek szenvedése nem mult el, az általános titkos jelszó nem mutatkozott büvszernek, a közéletmezés rossz és igazságtalan kezelése, a rekvirálások durva, rendszertelen keresztülvitele csak növelte az elégedetlenséget, növelte a drágaságot, amelynek meggátlását komolyan meg sem kísérelte a kormány. De nem is volt ideje rá, mert Vázsonyi terrorja nem engedett időt a sürgős közigazgatási és közéletmezési feladatok végzésére. Választójogi blokkgyűlésekre jártak a kormány tagjai és fatális ötletszerű részletekben bővelkedő választójogi javaslatával foglalta el a kormány idejét és munkaerejét.

A rendszertelen, igazságtalan élelmezés az oka annak, hogy megyénknek nem jut elég vetőmag, hogy a községekben általános a panasz, hogy nemcsak enni nincs mit, földjeik bevetésére sincs elegendő vetőmag, hogy tojás ára egy koronát is elérte, hogy 20 liter árpás gabonáért 50—60 koronát is kell fizetni, hogy 20 liter burgonyát 20 koronáért sem lehet kapni, mert minden élelmiszerben a legnagyobb a szükség ebben a megyében, holott ismerünk egy borsodmegyei birtokost, aki egymagában 25 vaggon szemes tengerire kapott bevásárlási és szállítási engedélyt.

Amilyen arányban nőtt az országban az elégedetlenség, a rendetlenség, olyan arányban fogyott az országnak és kormányának sulya, tekintélye ugya a monarchia keretén belül, mint azon kívül is. De a kormány ezt nem látta, vagy nem akarta látni; mint az eszelős lovagolt a választójog vesszőparipáján s ennek érdekében terrorizált

országszerte apró főispánjai által, akiknek programja hetenkint változott.

Erdély különösen örülhet, mert feléledt a reményünk, hogy itt a magyar marad az ur!

Vázsonyi már üvölt, hogy a reakció győzött! Hát reakció az, ha a magyar nyelv győz? Hát reakció az, ha a nők nem választhatók képviselőnek? Hát ki kívánta ezt az országban? A közvélemény bizonyára nem s alighanem azért került a javaslatba, mert Vázsonyi a Terézvárosban egy asszony-ságnak mandátumot ígért, ennél fogva becsülete nem engedte, hogy a javaslaton változtasson. Nem becsülete, hanem gögje és hiusága! Szinte csodálkozik az ember, hogy szorulhat egy ilyen vérbeli demokratába annyi gög és hiuság, hogy sok volna egy arisztokratának is. Tisza István gróftól reklám-ezredesnek, Grecsák igazságügyminisztert telekkönyvvezetőnek nevezte; nagyobb jogásznak, okosabb embernek tartja magát mindenkinél, pedig ez is tévedés. Miért volna például külföld Vadász Lipót államtitkárna? Nem okosabb biz ő, csak fikebb.

Most elmehetne megint a tömegekhez, ha gögje és hiusága el nem égette volna maga előtt a hozzájuk vezető hidat és terrorizálhatna újra.

Ez az ember is örül a kormányválságnak. Öröme kaján öröm. Neki ugyanis menni kellett volna. Örül, hogy nem megy egyedül.

És ha az idők folyamán ismét belopódzik a tömegek barátságába, amely tömegeknek miniszterségét köszönheti, ha ismét megpróbál terrorizálni, ne féljen semmit, vigyázni fogunk rá s nem engedjük, hogy a „Királyfogás” szerepét eljátsza.

= **Főispánváltozások.** A kormányválság nyomában következnek a főispánváltozások. Ezek kétféleképpen történhetnek. Vagy a főispánok személyében történik változás, a jelenlegiek mennek és újak jönnek, vagy elveiket változtatják meg a főispánok, köpenyegeiket megfordítják. Csikvármegye főispánja okvetlen távozik. Egy köpenyegnek csak két oldala van.

A háboru.

A nyugati fronton a németek folytatták diadalmas előnyomulásukat. Ápr. 14-én angol ellentámadások akadályozták az előrejutást, ápr. 15-én azonban a német támadások teljes sikerrel jártak. Meglepő támadásban a németek kezére jutott Wulverghem, elfoglalták Nieuwerke és Bailleul magaslatain kívül a tavalyi wytschaetei csata robbanási töléseireit is. 16-án Sixt v. Arnim tábornok hadserege véres harcok után elfoglalta Paschendalet és Becelaeret, a Lystól északra Sieger tábornok csapatai pedig bevették Wytschaetet, a délutáni órákban Poelcapelle és Langemarck is kezükre jutott. Az ár. 18 iki jelentés szerint az ellenség újra nagy területeket engedett át a németeknek. A németek a már jelentett Poelkapellen és Langemarekon kívül megszállották Sonnebecket, s az ellenséget a Steen patak mögé vetették vissza. E napon is véres ellentámadások omlottak össze.

A Somme-csatatéren a franciák még mindig támadásokkal kísérleteznek. A Maas és a Mosel között is több francia támadás hiúsult meg.

A Finnországban partraszállt németek ápr. 14-én bevonultak az orszá fővárosába, Helsingforsba, ápr. 16-án pedig Lovisában partraszállt osztagok elérték a tammerfors-vyborgi vasutat.

A olasz harctéren is volt némi élénkség. Az olaszok úgy látszik. offenzívától félnek, s ezért minduntalan felderítő előretöréseket végeznek.

Macedóniában néhány sikeres, kisebb bolgár rohamváltkozás volt.

Legujabb sürgönyjelentésünk alább.

Budapest, április 19. Az Etsch és Pivve között a harci tevékenység állandóan élénk. A hétközség fensikján több olasz előretörést visszavertünk.

A vezérkar főnöke.

Berlin, ápr. 19. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér: A flandriai tölésermezőn felderítő osztagaink és a belga meg angol őrsök között ismételtelen kisebb ütközetek fejlődtek. Az ellenség erős támadásai, amelyeket északi és észak-nyugati irányból intéztek Wyttschaete ellen, visszautasítottuk. Az ellenség már készütségi állásaiban igen súlyos veszteségeket szenvedett megsemmisítő tüzünkben. Bailleul és Labassée között a tüzéségek erős harci tevékenységet folytattak. Bethunetől észak-nyugatra gyalogcsapataink előnyomultak a Labasse-csatornától északra levő ellenséges vonalakra, néhány ellenséges ágyut zsákmányoltak. Festhubertnél és Grenemhynél váltakozó harc foly. 600 foglyot ejtettünk.

Az Avrenál néhány napja fokozott tüzéségi tevékenységet tegnap erős, mélyen tagolt francia támadások követtek Morisel és Moreuil ellen az Avre mindkét partján és Ailly mindkét oldalán. Hasztalanul rohamoztak, a sűrű támadó hullámokat elkeseredett harcban visszavertük. Az ellenség véres veszteségeket szenvedett. Az erős tüzéségi tűz e szakaszon éjjel is tovább tartott.

A kelet-ukránai Tauriában megszállottuk Csaplíkot és Melipolt.

Macedon arcvonala: Rohamcsapatváltkozásainkból a Cserna hajlásánál néhány olaszt és szerbet szállítottunk be.

Ludendorff.

H I R E K.

— **Királyi kitüntetés.** Őfelsége a király báró Lütgendorf Kázmér gyal. tábornoknak egy hadtestnek az ellenséggel szemben eredményes vezetése elismeréséül a Lipót-rend 1. osztályát a hadiékítménnyel és a kardokkal legkegyelmesebben adományozta.

— **Kitüntetés.** Vilmos német császár Gyálóka Sándornak, Csikvármegye nyug. főispánjának a II. osztályu koronarendet adományozta a Romániával folytatott háboru alatt a német csapatok ellátása érdekében kormánybiztosi minőségében kifejtett kiváló szolgálatainak elismeréséül.

— **A hadikárok revíziója ügyében** legutóbb alakított bizottságok működésüket a napokban megkezdik. Az érdekelt lakosság a bizottság tárgyalásain megjelenhet és amennyiben az előzetes kárfelvétele során bárminemű sérelem érte, azaz bizonyos dolgokat a kárfellevő bizottság meg nem állapított, erre vonatkozó panaszait akár a vármegye főispánjánál, akár az illetékes főszozlabiraknál, illetve polgármestereknél beadhatja. Félreértések kikerülése vé-

get azonban hangsúlyozzuk, hogy az ilyen panaszok tárgya csakis a kárfelvétel rendén mellőzött tételek lehetnek, nem pedig értékkülönbözetek s más ilyen dolgot.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Gyergyói Rokkant-Egylet részére bejött újabb adományok: dős Réthi Mihály, Kiskasi Gergely, Kósa János, Suba Zsigmond 20 K, Blénessy Györgyné, Bajna Sándor, Benedek Sándor Antalé, Nagy Lajos, Kolumbán József 10 K, Nádi Tamás 8 K, Bajna Vencel, Madaras Ágoston, Benedek Imre, ifj. Berkovits Jakab, Gáll Vencel alfalvi 6 K, Ferencz G. András, ifj. Réthi Mihályné, Réthi István, Klein József, Kunczt János, Pál Sándor szabó, Madaras Károly, György F. Albert, György Ferenc, Kastal Miklós, Friedmann Izidor, Antal István, Schüller János, Bajna Bálint, Lakatos Lajos, Palavits Gyula, Bajtalan Gézáné, Kondrác Mihály, Benedek József tv., Sáska Gerő 5 K, Máthé Tamásné, Györfi Ferenc, Gutei János, Orosz István, Kari József Ignácé, Hárs Lajos 3 K, özv. Madaras Istvánné, Gergely Ferencné, Páll József, Benedek Vencel, Biró Lajos, Krispán Mihály, Kis András 2 K, László Antal, Bajkó Balázs, Lukács János, Martinok Ferenc 1 K. A szíves adományokért leghalásabb köszönetét nyilvánítja az egylet.

— **Hadikávé-kiosztás.** Gyergyószentmiklós város közéleti hivatala a város lakossága részére hadikávé fog kiosztani és pedig kedden, f. hó 23-án az első és második szerdán a harmadik és esőtörtökön az ötödik tízes lakossága veheti ki a hadikávé vásárlására jogosító igazolványait. Akik bármely oknál fogva a mondott napokon jegyeik kivételében akadályozva volnának, azok részére a közéleti hivatal vezetője f. hó 16-án, pénteken egész napon át adatja ki a hadikávé-jegyeket. A hadikávé a városi árusítóhelyen és a „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezetnél lesz kiárusítva. A hadikávéból az arra jogosultak fejenként 10 dekagrammra tarthatnak igényt.

— **Liszt- és cukor-pótdagok.** A közéleti miniszter rendelete alapján várandós és szoptató nőknek a közéleti cikkekben 20 %-kal magasabb járandóságra van igényük. A városi közéleti hivatal vezetője felhívja mindama várandós nőket, kik állapotuknak hetedik hónapját elérték, valamint a szoptató anyákat, hogy a felemelt fejadagra vonatkozó cukor- és liszt-pótdagjüket hétfőn, f. hó 22-én a hivatal vezetőjénél, Bajna Árpád városi aljegyzőnél vegyék ki. Szoptató anyák gyermekük születési igazolványát hozzák magukkal.

— **A közalkalmazottak végleges kársegélye.** A „Cs. L.” írja: A belügyminiszter a csikvármegyei közalkalmazottak első csoportjának végleges kársegélyezésére megállapított összegeket Csikvármegye főispánjának kezébe a csikvármegyei k. adóhivatalnál mint azt már röviden múlt számunkban is jeleztük, kiutalta s a többieké az első utalványt gyors egymásutánban követni fogja. A kársegély összege, mint értesülünk, általában a megállapított hadikár 50 százalékának felel meg, természetesen a szenvedett károknak, illetve az elpusztult ingóknak és ingatlanoknak a menekülés időpontjában való értékének s nem annak mértékével számítva, hogy ugyanazokat a dolgokat ez idő szerint, vagy a háboru után, mily összegek ellenében lehet újra beszerezni, illetve előállítani. Ez a kársegélyezés természetesen teljesen független magától a hadikár megtérítési igény teljes kielégítésére vonatkozó eljárástól, amely szintén folyamatban van.

— **A tavaszi szabadságolások** A Honvédelmi Miniszter 2770—918. sz. körrendelete szerint szabadságra igénnyel bírnak: a) az önálló mezőgazdák (bérlők) illetőleg azoknak leközvetlenebb hozzátartozói (fiu, vő, testvér); b) a szőlőbirtokosok, vincellérek és kádárok; c) a bognárok és mezőgazdasági kovácsok, ha iparukat a mezőgazdaság érdekében önállóan üzik; d) az önálló konyha- (bolgár) kertészek. Minden egyéb legénység munkásosztagba fog beosztani. A legénység közül szabadságot az idegenmunkák szerint különböző időpontokban több ízben is

fognak szabadságotatni, még pedig úgy, hogy birtokviszonyokhoz képest egy alkalommal 2—3 heti szabadságban részesüljenek. A bognárok és a kovácsok a tavaszi és az őszi szántás, a kádárok pedig a szüretet megelőzőleg öt-öt hétre fognak szabadságotatni.

— **A burgonya ára 24 korona lesz.** Értesülésünk szerint a közéleti miniszter helyt adott az Omge fölterjesztésének és az 1918. évi termésű burgonya árának 18 koronáról 24 koronára való fölemelése mellett foglalt állást. Ezt a rendeletet a legközelebbi minisztertanács elé terjesztik, úgy, hogy rövid időn belül publikálni fogják.

— **Közéleti panaszok hová intézendők?** Csikvármegye alispánja figyelmezteti a közönséget, hogy a terményrekriválás mikénti végrehajtására vonatkozó, valamint általában a közéleti miniszterrel kapcsolatos minden nemű panaszával és kérelmeivel ne közvetlenül a közéleti miniszter urhoz, hanem a közigazgatási hatóság útján a közéleti miniszter kormánybiztos urhoz forduljon.

— **A Marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara hadsegítő alap-gyűjtése.** A Kamara felhívja azokat, akik a Kamara kerületében ipari, kereskedelmi, pénzügyi foglalkozásban felmentést élveznek a katonai szolgálat alól, hogy a Kamara által létesítendő „ipari-kereskedelmi hadsegítő alap” céljaira körülményeikhez és tehetségükhöz képest adományokkal járuljanak. Az alap célja: 1. elesett vagy hadban szerzett betegségben elhalt iparosok, kereskedők és pénzügyi alkalmazottak özvegyeit, családtagjait foglalkozáshoz segítsük; 2. rokkant hazatérő iparosok, kereskedők foglalkozását segítsük elő; 3. hadban levők vagy nyomorba kerültek családjainak rendkívüli támogatást adjunk; 4. az iparban, kereskedelemben szenvedett személyi veszteségek pótlására, a visszatérő katonák önállósulásához segítése. Aki itthon van, élete és egzisztenciája biztonsága, zavartalan kereső lehetősége élvezetében, gondoljon azokra, akik értük szenvednek, véreztek, elestek s akiknek családjai itthon bizonytalanságban, a nyomor szélén vergődik! Az adományokat a „Marosvásárhelyi Keresk. és Iparkamara Hadsegítő alapja” részére, a Marosvásárhelyi Bank és Takarékpénztár r.-t.-nél levő, e célra nyitott felvétel számlára kéri beküldeni, arról a kamara értesítését is kérve.

— **Kollektív plakátok keleti export-célokra.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara terve vette, hogy oly cégek, amelyek Orosz és Ukrajnába, a Balkánra és Törökországba exportálni kívánnak és versenyérdekeik ezt nem gátolják, közös kollektív plakátokat készíthessenek, amelyeket keleti exportunk legelőbb piacainak megfelelő elhelyeztetni lehetne. A kamara felhívja az érdekelteket, hogy ezirányban óhajukat és javaslatukat sürgősen közöljék.

— **Repülőszencsétlenség.** Folyó hó 15-én d. e. 10 és 11 óra között a csikvármegyei repülőtelepről gyakorlatozás céljából felszállt egyik repülőgépről, mikor az a főgimnázium előtt levő rét fölött mintegy 2000 méter magasságban repült, Jurkowitz Antal cs. és kir. 36. sz. repülőszázadbeli őrzető, eddig ki nem derített okból kibukott és holtan zuhant a rétre, amelyet fejével lefelé ért el és a nagy esés következtében a több napos esőtől meglágyult földbe egy fél méter mélységbe befuródott, ahonnan úgy ásták ki összezuzott tagjait. A szerencsétlenségnek igen sok véletlen nézője volt, különösen a lezuhanás után, az alatt míg kiasása megtörtént, nagy néptömeg gyűlt össze a hivatalának áldozatává lett szerencsétlen pilóta teteme körül. A hősi halált halt repülő földi maradványait folyó hó 16-án d. u. 3 órakor temették katonai pompával a 609. sz. tábori kórházból, a honvédlaktanya háta mögött levő katonai temetőbe.

— **A zsirfogyasztás szabályozása.** A közéleti miniszter értesülésünk szerint a zsirfogyasztást olyképpen szabályozta, hogy a zsirból (margarin, növényzsir, sertészsir, növényi olaj stb.) és szalonnából egy-egy személy hónaponta összesen legföljebb 42 dekagrammot

fogyaszthat. Ez a mennyiség a sertészsirnál 48 dekagramm szalonnának felel meg. Az állandó mezőgazdasági munkások hónaponta 1 kilogram, az időszakos munkások alkalmazásuk tartama alatt, legföljebb 5 kilogrammot fogyaszthatnak. A munkások közül azok, akik a két csoportba tartoznak s ha sz. aratásnál vagy cséplésnél foglalkoztatják őket, e munka végeztése közben hónaponta legföljebb 3 kilogram zsiradékra tarthatnak igényt.

— **Rablógyilkosság.** Csikdánfalván kettős rablógyilkosság történt 16. jeggelre virradóra. Botár János gazdalkodót és szolgáját Szócs Lajost ismeretlen tettesek lelőtték. Kinn az udvaron ugyan zajt hallottak s a szolga, egy idősebb férfi, kiment a tornáca, odaszólt, hogy ki az, mire szó nélkül belelőtték. A szolga azonnal össze esett. Gazdája kiszólt hozzá, kérdezve, hogy talán meglőtték? s mikor feleletet nem kapott, utána ment s erre őt is szíven találta egy második lövés golyója. Erre Botár János özvegyasszony leánya a ház másik oldalán kifutott, fellármázta a szomszédokat s ekkor látták, hogy a kamrát is feltörték, és többféle élelmiszert elloptak. Reggel egy dézsát megtaláltak s a csendőrség ez alapon a tetteseknek már nyomukban is van.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdaközönségünkhöz.

Az idei őszi vetésre Székács-féle nemesített buza vetőmagot fogunk a gazdaközönség számára beszerezni és közvetíteni. Miután a vetőmagot idejekorán kell biztosítanunk, hogy az idejében megérkezzenek, felhívjuk a gazdaközönséget, hogy a nemesített őszi buza-vetőmag-szükségletét a vármegyei gazdasági Egyesületnél **Junius 1-ig** bejelenteni el ne mulassa, mert későbbben jelentkezők igényeit figyelembe nem vehetjük. A bejelentésre tanácsos az, hogy az egy községben lakó gazdák egy-egy névszerint jelentsék be szükségletüket, elfogadjuk azonban egyesek külön bejelentését is.

A nemesített buza-vetőmag beszerzésével azt a célt akarjuk szolgálni, hogy vármegyénk éghajlatának és talajviszonyainak megfelelő fajta buza-vetőmag honosítottassék meg, miért nem szükséges, hogy gazdáink összes buza-vetőmag-szükségletüket nálunk jelentsék be, hanem abból annyit elég bejelenteni minden gazdának, a mennyinek jövő évi utántermése az 1919. évi őszi vetőmag-szükségletet remélhetőleg fedezni fogja. Feltétlenül kívánatos, hogy a most rendelendő buza-vetőmag folyó év őszén külön helyen vettessék el a más buzával egy barázda szomszédságába ne kerüljön. A termés külön lesz csépelendő azért is, hogy annak eredményét maga a gazda elbírálhassa.

A vetőmag árát, valamint az átvételre vonatkozó feltételeket annak idején közölni fogjuk.

Csikvármegye 1918. április 15-én.

Csikvármegyei Gazdasági Egyesület
mint vármegyei Mezőgazdasági Bizottság

Laptulajdonos és kiadó:
Sándory Mihály Gyergyószentmiklós.

Sz: 2681-918. ki.

Pályázati hirdetmény.

Csikvármegye Gyergyószentmiklói járáshoz tartozó Ditró nagyközségben nyugdíjazás folytán megüresedett **segédjegyzői** állásra pályázatot hirdetnek.

Az állás javadalma 1400 kor. Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1900 évi XX. t. 3. szakaszában előírt képesítésüket igazoló okmányokkal és eddigi működésüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket **zám f. évi május 4-ig** nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A választást f. évi május hó 7-én d. e. 11 órakor a ditrói jegyzői irodában fogom megtartani.

Gyergyószentmiklós, 1918. április 15-én.

Zakariás,
főszolgabíró.

